

[Frode Jakobsen.]

og dem blev der heller ikke ret mange af; 26 mill. kr. var det, der blev resultatet. Den danske stat og Frihedsfonden har tilsammen givet op imod 400 mill. kr., mon vi så ikke også kunne have klaret de sidste 26 mill. kr.?

Koncentrationslejrene, ja, bare den underjordiske kamps belastning, har haft mere langvarige og hårdere virkninger, end nogen kunne forudse. Der er mange, der aldrig mere bliver til, hvad de var. Ingenting ville ligge mig fjernere end at glemme kammerater, som hele deres liv igennem vil komme til at betale for det, vi dengang øvede sammen; men når der ikke står et Tyskland ivrigt efter at gøre uret god igen, vil jeg foretrække, at det var Danmark, der trådte til, fremfor et vrangvilligt Tyskland. Og rent økonomisk tror jeg også man kan spørge: er det for 26 mill. kr.s skyld værd at afskrive alle fremtidige krav, sådan som aftalen gør, også over for et Tyskland, som kunne være mere forstående, end Tyskland er i dag.

Jeg har brugt det stærke udtryk „ikke værdigt“. Hvorfor er det ikke værdigt? Man taler om Tysklands erkendelse af skyld, om det demokratiske Tysklands vilje til at råde bod, men skyldfølelse forenes nu ikke med en hårdnakket kamp for at komme til at betale så lidt som muligt, forenes ikke med den prangen, som her er foregået, begyndende med 8 mill. DM, over 11 mill., over 13 mill., over 15,3 mill. for at ende med 16 mill. DM. Optællingen af fangedage, fangedage à 6 DM stykket, virker næsten grotesk og samtidig makaber, hvis man ved, hvad de fangedage betød for mange, for mennesker, som hver dag læssede lig på vogne, lig af udsultede kammerater, for at skubbe dem til krematoriet, mennesker, som hver dag måtte spørge: hvor mange dage, fangedage, er der tilbage, før det er mig, der ligger på vognen og skubbes af en anden kammerat. 6 DM om dagen, det er, hvad det er vurderet til.

Der er et andet punkt, jeg finder må krænge vor stolthed, nemlig det, at vi slutter en traktat, som tyskerne giver deres fortolkning og vi vor, som vi kun kan udføre i vor ånd, fordi tyskerne lover at knibe øjnene i. Tyskerne giver erstatning

til jøder og det, der kaldes „Härtefälle“, de nægter at give noget til modstandsbevægelsens ofre. „Men vi kan stikke pengene til dem alligevel, og er det ikke det vigtigste?“ Det er det i hvert fald ikke, hvis man hævder, at det ikke er pengene, det kommer an på, at det afgørende er en ny folkeret, Tysklands erkendelse af skyld. Så siger man, at de andre lande også går med. Det er for det første ikke noget godt argument, for det andet er det heller ikke helt rigtigt. Der var 8 lande i starten, men det har knebet med sammenholdet, det var heldigvis bedre under krigen. Nogen er brudt ud til skade for de andre, og Danmark er imellem dem, der brød ud. Så vidt jeg er underrettet, siger endnu Frankrig, England, Østrig, Grækenland og Belgien nej til betingelser af den art, Danmark nu vil gå med til. Vi har sammen med Norge skabt et præcedens og et dårligt præcedens.

Jeg er klar over, at mit standpunkt vil blive kritiseret. Der er brugt det udtryk: en fornemhed, der skal betales af de hårdest ramte blandt de tidligere fanger. Det er en misforståelse, som jeg må vise tilbage. For det første mener jeg, at det er Danmark, der bør påtage sig forpligtelsen, når Tyskland kun vrangvilligt går med, og for det andet fremgår det af Gestapofangen, fangerne eget blad, at de i hvert fald ikke forestiller sig, at pengene særligt skal gå til de hårdest ramte; de får i forvejen gennem vor lovgivning, og desuden ville pengene ingenting betyde i forhold til deres behov. Nej, pengene skal efter Gestapofangen netop fordeles efter fangedage til alle, der har været arresteret.

Der er meget i denne overenskomst, som man ikke kan være stolt af. Nu synes jeg, vi må håbe på, at det sidste kapitel, fordelingen, kommer til at foregå i værdighed. Det vil blive et svært punkt, egnet til at skabe misundelse mellem gamle kammerater.

Jeg ville være ulykkelig, hvis mit indlæg skulle opfattes som tyskfiendtligt. Hvis det, vi stod over for, var en virkelig tysk gestus, hvis det var tyskerne, der var kommet med initiativet, ja, hvis de bare havde sagt ja med det samme til et rimeligt forslag, hvilken lykke ville det så ikke have været. Så ville det have bidraget til det, som den højtærede udenrigsminister taler om, genoprettelsen